

При вивихах з'являється болісність та зміна форми суглоба. Першою допомогою при вивихах є накладання пов'язки з метою забезпечення нерухомості суглоба і негайне направлення до лікаря для вправлення вивиху.

При розтягненні в дільниці суглоба з'являється гострий біль та припухлість. При поданні першої допомоги необхідно накласти пов'язку на пошкоджену ділянку та направити хворого до лікаря.

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ОПІКАХ

За характером дії опіки бувають термічні (від дії вогню, нагрітого металу, води) та хімічні (від дії кислот, лугу).

За ступенем дії опіки бувають 1-го ступеня – при яких з'являється почервоніння, болісність; 2-го ступеня, коли на шкірі утворюються пухирі; 3-го ступеня, при якому відбувається зруйнування шкіри.

При поданні першої допомоги при опіках в першу чергу необхідно усунути їх причину.

Після цього подають першу допомогу.

При опіках 1-го ступеня на обпечену поверхню накладають пов'язку, змочену етиловим спиртом.

При опіку 2-го ступеня накладають пов'язку, змочену 3%-ним розчином марганцівки або 5%-ним розчином таніну.

При опіках 3-го ступеня накривають стерильною пов'язкою і викликають лікаря.

ПЕРША ДОПОМОГА ПРИ ОБМОРОЖЕННІ

Перші ознаки обмороження спостерігаються на незахищених частинах тіла – на руках, на обличчі, носі, вухах. Спочатку з'являється відчуття холоду, потім збліднення уражених ділянок шкіри, поколювання, незначний біль.

Потім настає оніміння цих ділянок шкіри.

Першою допомогою при обмороженні є розтирання уражених частин м'якою рукавичкою, рукою (не можна снігом чи льодом) поки не настане почервоніння та потепління їх. Після цього необхідно помістити кінцівку в теплу воду ($36 - 37^{\circ}\text{C}$), накласти стерильну пов'язку та направити потерпілого до лікаря.

Заходами попередження обмороження змащення відкритих частин тіла жиром, який затримує тепло в шкірі; закривання по можливості відкритих частин – вух, обличчя, рук; надягання теплового просторого одягу, взуття – перед виходом на роботу.

Під час великих морозів можливе замерзання. Першими ознаками замерзання є втома, послаблення серцевої діяльності і дихання, сонливість, втрата свідомості, в результаті чого може настати смерть.

При поданні першої допомоги необхідно негайно внести обмороженого в тепле приміщення, обкласти грілками чи посадити в теплу ванну ($36 - 37^{\circ}\text{C}$), де проводити штучне дихання, розтирати все тіло, давати гарячий чай, збуджуючі напої – каву, вино.